

b o i
f m
“ ” ↗
œ c j.
l a i
k d
n v d
r “ “
e

Metodinė priemonė

LIMIS

eksponatų
aprašai

01

pavadinimas

02

matmenys

03

kiti pagrindinio aprašo duomenys

04

asmenvardžiai, kabutės, brūkšnys, tarpelis

05

išsamus eksponato aprašymas

06

patarimai, pastebėjimai

skūrint
turinys

01

pavadinimas

eksponato tipas pavadinime

Vaizduojamosios dailės kūrinių, fotografijų, knygų, žurnalų ir kt. leidinių, taip pat piniginių vienetų pavadinime eksponato tipo nurodyti nereikia.

Pavyzdžiai:

Rašykite: Jonas Basanavičius

Nerašykite: Fotografija. Jonas Basanavičius

Rašykite: Gustavo II Adolfo (1611–1632) šilingas

Nerašykite: Moneta. Gustavo II Adolfo (1611–1632) šilingas

Rašykite: Siuvėjas

Nerašykite: Paveikslas „Siuvėjas“

Pavadinime nerašykite autoriaus.

Pavyzdys:

Kazys Šimonis. Peizažas

Pavadinime nerašykite duomenų, kurie pildomi jiems skirtuose laukuose.

Pavyzdžiai:

Akmeninis kirvukas (nuskilęs)

Kanklės nežinomo autoriaus, rastos Pažerų km., Veiverių sen., Prienų r.

Kanklės 19-kos dvigubų stygų, su boseliu, dažytos rusva spalva, gausiai ornamentuotos

pavadininimas

Pavadinimo nereikia išskirti kabutėmis.

Pavadinimo pabaigoje taškas nededamas.

Bendrini pavadinimas rašomas lietuvių kalba. Jei reikia, skliausteliuose nurodoma kita kalba.

Pavyzdys:

Islandinė artis (*Histrionicus histrionicus*)

Pateikiant fotoatvirukus, rašomas nurodytas ant atviruko pavadinimas kabutėse. Apraše ir kortelėje **Pavadinimai**, jei reikia, pateikiamas vertimas:

Pavyzdys:

Pavadinimas: Fotoatvirukas „Zamość. Domy w rynku z potężnymi skarpami“

Apraše ir kortelėje **Pavadinimai**: Zamostė. Namai turgaus aikštėje

Pavadinimo pabaigoje vietoje trumpinių (m., a., r., sr., g., vls. ir t. t.) rašykite visą žodį.

Pavyzdys: Kėdainių senamiesčio pastatai Radvilų gatvėje

Santrumpa „šv.“ kaip pavadinimo pirmasis žodis rašomas didžiąja raide.

Pavyzdys: Šv. Jurgis

Visais kitais atvejais santrumpa „šv.“ (tiek pavadinime, tiek tekste) rašykite mažąja raide.

Pavyzdys: Karalaitė ir šv. Jurgis; šv. Jonas; šv. Kalėdos

Bažnyčios pavadinime trumpinys „šv.“ visada rašomas didžiąja raide.

Pavyzdys: Šv. apaštalų Petro ir Povilo arkikatedra bazilika; Kauno Šv. apaštalų Petro ir Povilo arkikatedra bazilika

Santrumpa „Švč.“ visuomet rašoma didžiąja raide.

Pavyzdys: Mariazelio Švč. Mergelė Marija

Švč.

taisyklinga pavadinimo struktūra

Apibūdinimą rašykite prieš apibūdinamą žodį.

Pavyzdžiai:

Rašyti: Keraminis indas

Nerašyti: Indas keraminis

Rašyti: Žemaitiškas sijonas

Nerašyti: Sijonas žemaitiškas

Jei pavadinime yra mažiau žinomi tarmiški žodžiai, skliausteliuose nurodykite įprastą pavadinimą.

Pavyzdžiai:

Liepinė (indas miltams laikyti)

Gembė (medinis pakabas)

Spragilas (medinis kūlimo įrankis)

02

matmenys

Eksponatai matuojami ir matmenys pateikiami
atsižvelgiant į jų formą ir eksponato tipą

matmenys

Plokštuminiai eksponatai – aukštis ir plotis

Eksponatų tipai:

tapyba: freska (kūrinys), miniatiūra, paveikslas

fotografija: negatyvas, pozityvas

Jeigu fotografija su pasportu, atskirai parašyti fotografijos matmenis ir pasporto matmenis.

grafinis dokumentas, tekstinis dokumentas

banknotas, vertybinis popierius

filatelija ir filokartija

Plokštuminių eksponatų pavyzdžiai:

aukštis

plotis

ČDM Mt-1453

pasporto aukštis

fotografijos plotis

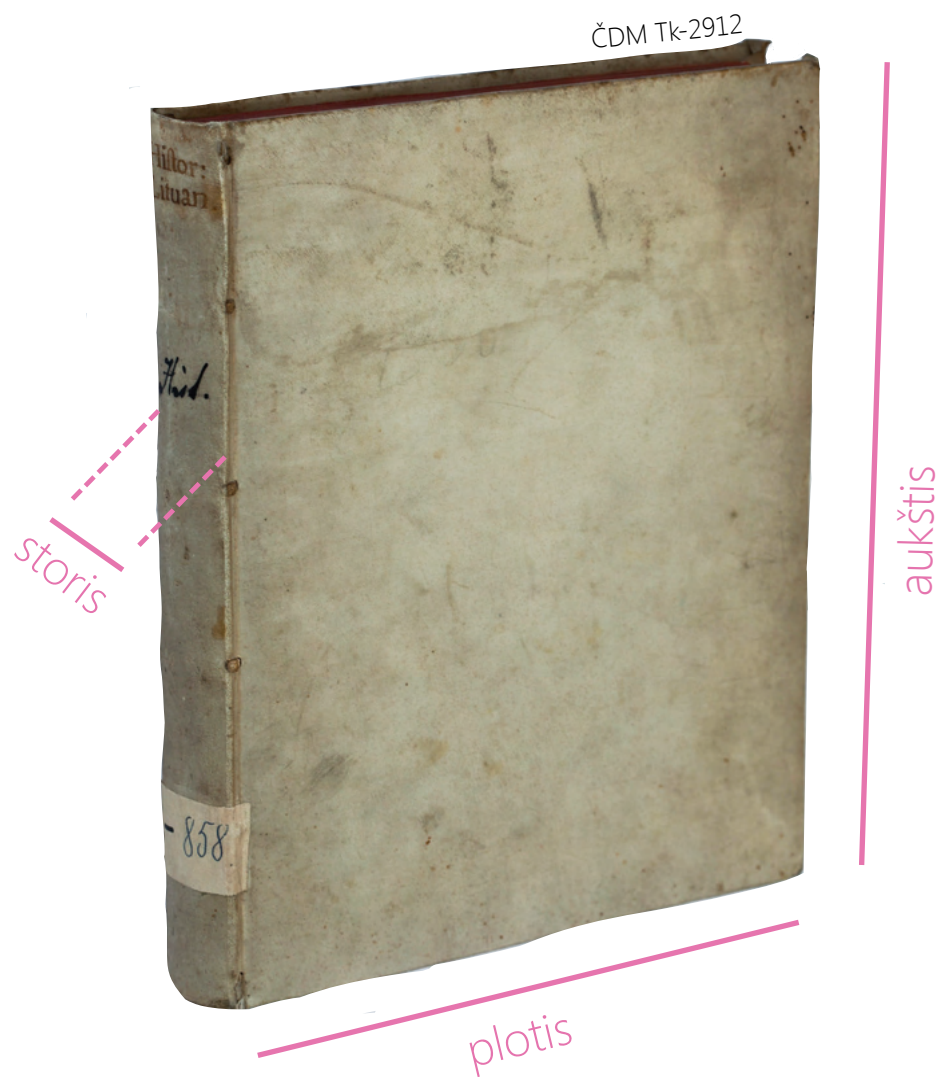

ČDM M-2-6-3

fotografijos aukštis

pasporto plotis

Knygos, periodika – aukštis ir plotis
Galima nurodyti ir storio matmenis

plotis

ČDM Me-168

Tūriniai eksponatai – aukštis, plotis, ilgis, skersmuo, gylis arba storis

Eksponatų tipai:

skulptūra: apvalioji skulptūra, reljefas, skulptūros dalys

mozaika, vitražas

baldas, baldų dalys

interjero detalė

indas: apeiginis indas, buitinis indas, dekoratyvinis indas, laboratorinis indas, suvenyrinis indas, vaistinės indas, indo dalys

įranga ir technika

įrankis, prietaisas

Tūrinių eksponatų pavyzdžiai:

Matuokite plačiausią vietą (**plotis**)

Eksponatai su pagrindu (pvz., vazų, žvakidžių, skulptūrų) – bendras aukštis (kartu su pagrindu) ir viršutinės dalies matmenys nurodomi atskirai

vazos aukštis

aukštis su pagrindu

ČDM Tt-1671

skulptūros aukštis

aukštis su pagrindu

ČDM Ms-714

Tekstilė – ilgis ir plotis

Eksponatų tipai:

religinė tekstilė

audinys, audinio fragmentas

interjero tekstilė

mezginys, nėrinys, siuviny

apranga: aksesuaras, drabužis. Pavyzdžiai: palto – ilgis, pečių plotis, juosmens plotis, rankovių ilgis; sijono – ilgis, juosmens ir apačios plotis

Kabinami tekstilės objektai – aukštis x plotis

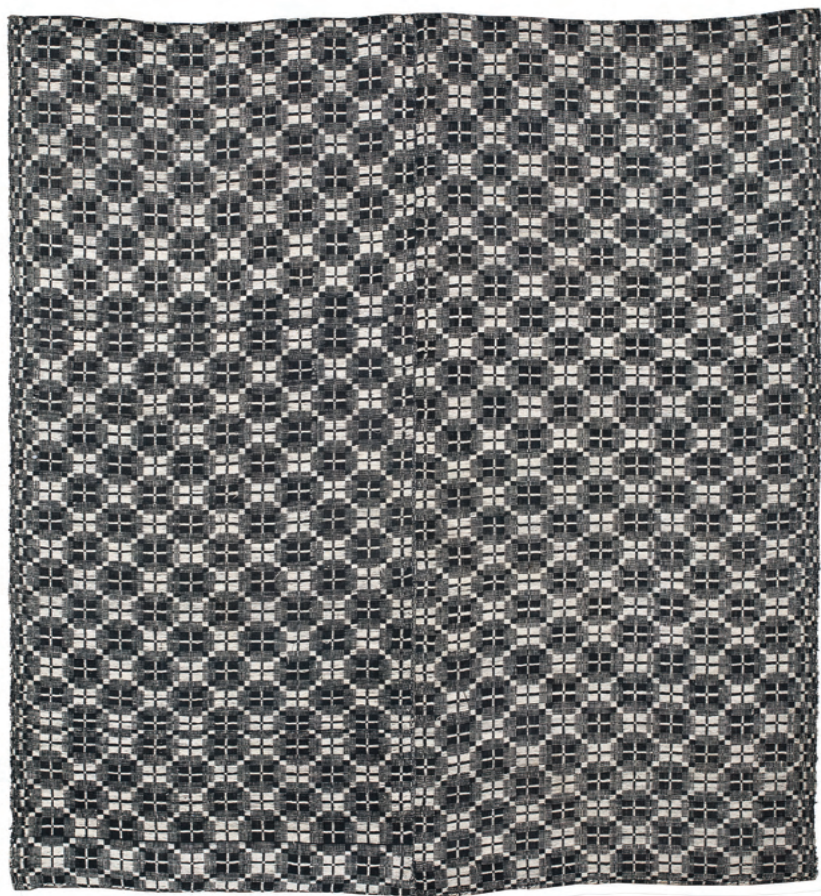
Eksponatų tipai:

gobelenas, kilimas

vėliava

Tekstilės eksponatų pavyzdžiai:

plotis

ČDM E-5247

ilgis

plotis

ilgis

ČDM E-6137

Tekstilės eksponatų pavyzdžiai:

Kabinamos tekstilės eksponatų pavyzdžiai:

plotis

ČDM E 6939

plotis

aukštis

aukštis

ČDM Tv-654

Grafikos eksponatai – atskirai vaizdo ir popieriaus lakšto matmenys (aukštis ir plotis), o įrėmintų – vaizdo ir rėmo matmenys (aukštis ir plotis)

Eksponatų tipai:

lakštinė grafika: estampas, piešinys, raižinys

knygų grafika: antraštinis lapas (knygų grafika), aplankas (knygų grafika), atsklanda, dailininko knyga, frontispisas, iliustracija, inicialas (knygų grafika), užsklanda, vinjetė (knygų grafika), viršelis (knygų grafika)

reprodukcija

taikomoji grafika: afiša, ekslibrisas (grafikos kūrinys), etiketė, logotipas, plakatas (dailė), šrifto pavyzdys

ČDM Mg-2537

vaizdo aukštis

lakšto aukštis

Grafikos eksponatų pavyzdžiai:

plotis

vaizdo plotis

lakšto plotis

aukštis

ČDM Lvg-1016

Numizmatikos ir tauriųjų metalų eksponatai – skersmuo ir masė

Eksponatų tipai:

lydinys

moneta

numizmatinis monetų rinkinys

žetonas

Numizmatikos eksponatų pavyzdžiai:

Nepamirškite pasverti eksponatą ir įrašyti masės matmenis

ČDM Nn-44211

Šaunamieji ginklai – vamzdžio ir bendras ilgis milimetrais, kalibras.
Jeigu šaunamasis ginklas turi durtuvą, tai durtuvo matmenys aprašomi kaip šaltojo ginklo.

Šaltieji ginklai – geležtės ilgis, bendras ilgis, geležtės plotis.
Jeigu šaltasis ginklas turi makštį, tai nurodomas jos ilgis ir plotis milimetrais.

Apvalių eksponatų nurodomas skersmuo

Pavyzdžiai:

ČDM Nn-30726

ČDM A-202

Svarbu, kad matmenys atitiktų pasirinktą matmenų tipą
(pvz.: aukštis x plotis; aukštis x plotis x ilgis)

Pavyzdys:

Pasirinktas tipas: aukštis x plotis

Aukštis: 60,5 cm

Plotis: 71 cm

Rašykite: 60,5 x 71 cm

Nerašykite: 71 x 60,5 cm

aukštis – 60,5 cm

plotis – 71 cm

matmenys

11,5 cm (po kablelio nereikia tarpo; po matavimo vieneto trumpinio nereikia taško)

11 cm (po sveikojo skaičiaus nereikia rašyti nulio)

11 x 17 cm (tarp matmenis nurodančių skaičių būtini tarpai)

03

kiti pagrindinio
aprašo duomenys

eksponato tipas

Pasirinkite eksponato tipą, kuris kuo tiksliau atitinka eksponatą.

Tinkamai nepasirinktas eksponato tipas klaidina, ypač jeigu eksponatas viešinamas be skaitmeninio vaizdo.

Eksponato tipas: paveikslas
Medžiagos: kartonas; spalvotasis
popierius
Atlikimo, pagaminimo technika: klijavimas;
pjovimas; karpymas

Turi būti:
Eksponato tipas: popieriaus dirbiny /
karpiny

Eksponato tipas: paveikslas
Medžiagos: medis; gintaras; klijai
Atlikimo, pagaminimo technika: pjovimas;
šlifavimas; klijavimas

Turėtų būti:
Eksponato tipas: dekoratyvus dirbiny

kūrinio autentiškumas

Ekspionato tipo lauke nerašykite: originalas, reprodukcija, kopija.
Tam yra skirtas laukas – Autentiškumas.

Pavyzdys:

Ekspionato tipas: ekslibrisas

Autentiškumas: reprodukcija

Visiems viešinamiems eksponatams nurodykite temą (reikšminius žodžius).

Kuo tisliau ir daugiau temų nurodysite, tuo bus lengvesnė eksponatų paieška.

Pavyzdys: fotografija, kurioje nufotografuotos Dainų šventės dalyvės, apsirengusios tautiniu kostiumu.

Temos gali būti: fotografija, moterys, tautinis kostiumas, Dainų šventės, chorai.

tema

būklės aprašymas

Įrašomi visi pastebėti eksponato defektai.

Čia gali būti nurodyta, ar eksponatas įrėmintas, įstiklintas, pasportuotas, restauruotas ir t. t.

medžiaga

Jeigu medžiagos negalima identifikuoti – klasifikatoriuje pasirinkite **nenustatyta medžiaga**.

atlikimo, pagaminimo technika

Jeigu atlikimo, pagaminimo technikos negalima identifikuoti –
klasifikatoriuje pasirinkite nežinoma technika.

autorius, gamintojas

Jeigu nežinomas arba negalima identifikuoti autoriaus / gamintojo – klasifikatoriuje pasirinkite nežinomas autorius / nežinomas gamintojas.

Jeigu nežinomas arba negalima identifikuoti autoriaus / gamintojo, bet yra žinoma autoriaus / gamintojo kilmė, kūrybos / veklos laikotarpis – klasifikatoriuje pasirinkite nežinomas autorius / nežinomas gamintojas su kilmės, laikotarpio nuorodomis.

Pavyzdžiai:

Nežinomas XIV a. autorius; Nežinomas XIV a. II p. autorius;

Nežinomas flamandų XVII a. pab. dailininkas

Svarbu: autorių vardai ir pavardės gali sutapti, tad svarbu klasifikatoriuje atkreipti dėmesį į veiklos sritį, gimimo datą ir kitus biografijos faktus.

Pavyzdžiai:

Vytautas Eidukaitis, veiklos sritis – literatūra, gimimo data – 1918-12-21

Vytautas Eidukaitis, veiklos sritis – teatras, gimimo data – 1923-06-04

Benoît Audran (vyresnysis), veiklos sritis – profesionalioji dailė,
gimimo data – 1661

Benoît Audran (jaunesnysis), veiklos sritis – profesionalioji dailė,
gimimo data – 1698

sukūrimo / pagaminimo adresas

Jeigu eksponato sukūrimo / pagaminimo vietovės pavadinimas keitėsi, svarbu įrašyti pirminį adresą lauke **Sukūrimo / Pagaminimo adresas** ir dabartinį vietovės pavadinimą lauke **Sukūrimo / Pagaminimo adresas (dabartinė lokalizacija)**.

Pavyzdžiai:

Sukūrimo adresas: Alexanderstrasse, Memel

Sukūrimo adresas (dabartinė lokalizacija): Liepų gatvė, Klaipėda

Sukūrimo adresas: Rūdninkų g. 6, Vilnius, Lietuva

Sukūrimo adresas (dabartinė lokalizacija): Rūdninkų g. 8, Vilnius, Lietuva

Jeigu nežinomas arba negalima nustatyti sukūrimo / pagaminimo adreso, lauke **Sukūrimo / Pagaminimo** pastabos įrašykite nežinomas adresas.

Jeigu eksponato
sukūrimo / pagaminimo data
nežinoma, klasifikatoriuje pasirinkite
data nežinoma.

Jeigu nesate įsitikinę, kad jūsų
įrašyta data tiksli, galite naudoti
pagalbinius klaustuko (?) ir tildės (~)
simbolius.

Pavyzdžiai:
1935 m. (?);
~ XVII a. pab.

įrašai, ženklai, signatūros

(pildyti jeigu eksponate yra įrašas, ženklai, signatūra)

Kortelėje Įrašai, ženklai, signatūros užpildykite pagrindinius laukus:

signatūros tipas

įrašo tekstas, transkripcija

įrašo autorius

įrašo vieta

įrašo data

04

asmenvardžiai

kabutės

brūkšnys

tarpelis

asmenvardžiai

Tekste pirmą kartą minint asmenvardį, rašomas vardas ir pavardė.

Pavyzdys: Pranas Gudynas

Kitus kartus gali būti rašoma pasirinktinai: vardas ir pavardė, vardo pirma raidė ir pavardė arba tik pavardė.

Pavyzdys: P. Gudynas; Gudynas

Mačiulis-Maironis

Vardą trumpinant, rašoma viena (pirmoji) vardo raidė arba dviraideis.

Pavyzdys: rašykite: S. Ušinskas, V. Didžiokas, Dž. Verdis; nerašykite: St. Ušinskas, Vl. Didžiokas

Tarp dviejų pavardžių bei pavardės ir slapyvardžio rašomas brūkšnelis be tarpų.

Pavyzdys: Sofija Dembovskytė-Riomerienė; Jonas Mačiulis-Maironis

Lietuviškos kabutės – tai ne du kableliai!

Eksponato apraše turi būti lietuviškos kabutės!

Nuspaudus klaviatūros klavišą Alt, surinkite:

atidaromųjų kabučių („) kodą: 0132

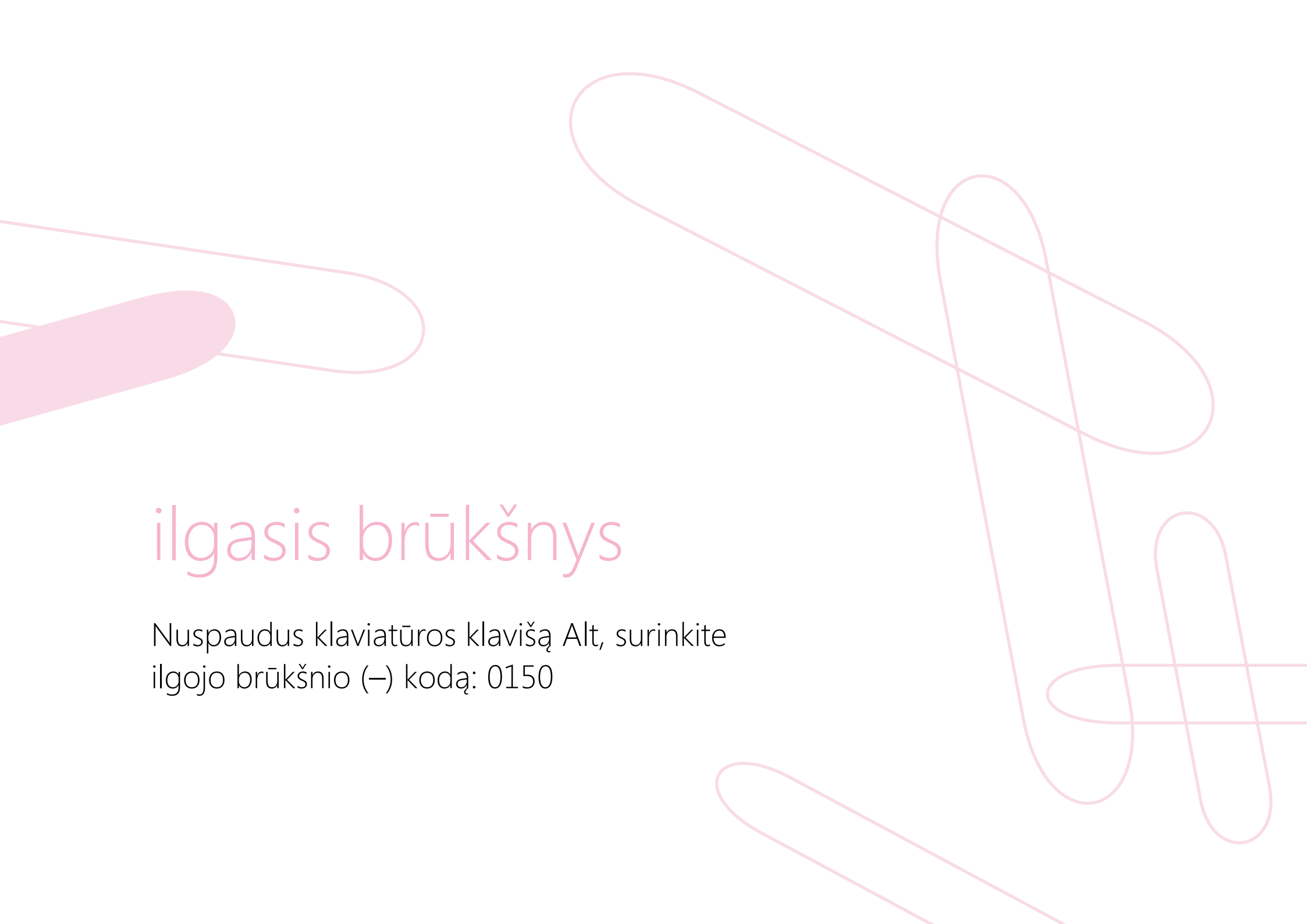
uždariamųjų kabučių (") kodą: 0147

Alt 0132

Alt 0147

Po atidaromųjų ir prieš uždaromąsias kabutes tarpai nepaliekami.
Pavyzdys: paroda „Kauno tulpės. Liaudies kūrybos įtaka modernizmui“

šieķ tieķ apie brūkšņj
ir brūkšņelj

The background features several abstract, hand-drawn pink lines. On the left, a thick pink brushstroke is partially visible. To its right, a thin pink line forms a large, elongated loop. Further right, another thin pink line creates a more complex, multi-looped shape. At the bottom right, there is a small, simple pink loop. The overall aesthetic is minimalist and artistic.

ilgasis brūkšnys

Nuspaudus klaviatūros klavišą Alt, surinkite
ilgojo brūkšnio (–) kodą: 0150

Tekste rašomas ilgas brūkšnys su tarpais abipus.

Pavyzdys: Vertikalios kompozicijos centre – detalus medinės žvejų valties piešinys

Ilgas brūkšnys su tarpais rašomas nurodant konkrečią datą.

Pavyzdys: birželio 18 d. – liepos 1 d.; X a. pab. – XI a. pr.

Tarp skaitmenų visada rašomas ilgas brūkšnys be tarpų; vietos, laiko, kiekio riboms žymėti taip pat rašomas brūkšnys be tarpų.

Pavyzdys: 7–8 metai; Vilnius–Kaunas

Brūkšnelis be tarpų rašomas tarp dviejų sintaksiškai lygiaverčių žodžių, nusakančių vieno daikto, reiškinio ar vienos ypatybės pavadinimą.

Pavyzdys: fotografija-atvirlaiškis; priėmimo-perdavimo aktas

tarpelis tekste

Tarpelis būtinas:

tarp dviejų sutrumpinimų

Pavyzdys: t. t.; t. p.; t. y.; A. V.

tarp skaičiaus ir santrumpos ar ženklo

Pavyzdys: 1988 m.; 19 d.; 18 cm; 100 %

tarp vardo sutrumpinimo ir pavardės

Pavyzdys: M. K. Čiurlionis; A. Galdikas

05 išsamus eksponato aprašymas

sakiniai – lietuvių kalba

Tekstai užsienio kalba gali būti pavartoti tik kaip citatos.

Rekomenduojama nurodyti ir jų vertimą į lietuvių kalbą.

70–150 žodžių

Pagrindinė išsamaus aprašo struktūra:

turinys ir kontekstas

kompozicija ir forma

turinys ir kontekstas

Tema, problema, pasakojimas, istorija, idėja, paskirtis

kompozicija ir forma

Formatas, struktūra / išdėstymas, forma, tekstūra, medžiaga,
linija, spalva / atspalvis

archeologija
baldai
buitiniai daiktai
drabužiai
indai
įrankiai, prietaisai
keramika
medaliai
papuošalai
tekstilė

Plokštinis koklis. XVII a. I p. Molis, glazūra, 19,9 x 19,7 x 5,3 cm. ČDM A-294

Kokia eksponato paskirtis? Koks eksponato (pvz.: įrankio, buitinio prietaiso) veikimo principas?

Ar eksponatas būdingas kuriam nors meniniam stiliui, judėjimui ar laiko periodui?

Kokie įvykiai (pvz.: socialiniai judėjimai, politiniai, istoriniai ar kultūriniai įvykiai, ekonominės situacijos, religinės aplinkybės) turėjo įtakos šiam eksponatui?

Apibūdinkite šią įtaką.

Kokia eksponato forma? Ar yra formų įvairovė arba pasikartojimas?

Išvardinkite ir apibūdinkite eksponato sudedamąsias dalis.

Pavyzdys: Kubilas su dviem ašomis ir užvožiamu dangčiu.

Apibūdinkite eksponato medžiagiškumą.

Apibūdinkite eksponato tekstūros ar paviršiaus savybes: nelygus, įdubęs, subraižytas, šiurkštus, lygus, blizgus, lakuotas, stiklinis, blizgus, poliruotas, matinis, šilkinis ir t. t.

Kokios spalvos ir spalvų schemos (pvz.: monochromija, polichromija, šiltos spalvos, šaltos spalvos, kontrastas ir t. t.) panaudotos? Kokios spalvos dominuoja?

Apibūdinkite spalvų intensyvumą.

Kokia eksponato forma ir orientacija (pvz.: vertikalus ar horizontalus)?

Ar yra formų įvairovė arba pasikartojimas?

Kaip išdėstytos figūros viena kitos atžvilgiu (pvz.: grupuojamos, persidengia, kartojasi, susilieja ir t. t.)? Ar yra ir kokie dydžio kontrastai?

Kokios spalvos ir spalvų schemos (pvz.: monochromija, polichromija, šiltos spalvos, šaltos spalvos, kontrastas ir t. t.) panaudotos? Kokios spalvos dominuoja?

Apibūdinkite spalvų intensyvumą: ryški, sodri, blanki, prislopinta, blyški ir t. t.

Koks yra šių spalvų efektas: simbolinių ar teminių idėjų išreiškimas, balanso kūrimas, ritmo / rašto kūrimas?

Apibūdinkite eksponato tekstūros ar paviršiaus savybes.

Antanas Samuolis. Moteris geltonu rūbu. 1933. Alijinė tapyba, 100 x 74,5 cm. ČDM Mt-627

freska
grafika
mozaika
skulptūra
tapyba
vitražas

Kas vaizduojama? Koks eksponato siužetas?

Ar yra atpažįstamų objektų, asmenų, vietų ar scenų? Kaip jie pateikiami (pvz.: idealizuoti, realistiški, neryškūs, paslėpti, iškraipyti, stilizuoti ir t. t.)?

Ar eksponatas perteikia veiksmą, pasakojimą arba istoriją (t. y. istorinį įvykį)?

Ar eksponatas turi simbolinę reikšmę: alegoriją, ikonografinius simbolius, metaforą, ironiją? Kaip tai perteikiama?

Ar eksponatas būdingas kuriam nors meniniam stiliui, judėjimui ar laiko periodui?

Kokie įvykiai (pvz.: socialiniai judėjimai, politiniai, istoriniai ar kultūriniai įvykiai, ekonominės situacijos, religinės aplinkybės) turėjo įtakos šiam eksponatui? Apibūdinkite šią įtaką.

Kokios pagrindinės biografijos detalės apie menininką / autorių yra svarbios, norint suprasti šį eksponatą: asmeninė padėtis, šeima ir santykiai, užimtumas, kultūra, lytis, religija, įsitikinimai ir t. t.)?

Kokia eksponato forma ir orientacija (pvz.: vertikalus ar horizontalus)?

Kaip išdėstytos figūros viena kitos atžvilgiu (pvz.: grupuojamos, persidengia, kartojasi, susilieja ir t. t.)? Ar yra ir kokie dydžio kontrastai?

Kokios yra dominuojančios kompozicijos linijos (pvz.: horizontalios, vertikalios, abstrakčios, chaotiškos, kontūro)?

Apibūdinkite linijos savybes: stora, plona, ilga, trumpa, neryški, vingiuota, dantyta ir t. t.

Kokios spalvos ir spalvų schemos (pvz.: monochromija, polichromija, šiltos spalvos, šaltos spalvos, kontrastas ir t. t.) panaudotos? Kokios spalvos dominuoja?

Apibūdinkite spalvų intensyvumą: ryški, sodri, blanki, prislopinta, blyški ir t. t.

Koks yra šių spalvų efektas: simbolinių ar teminių idėjų išreiškimas, balanso kūrimas, ritmo / rašto kūrimas?

Apibūdinkite eksponato tekstūros ar paviršiaus savybes: nelygus, įdubęs, subraižytas, šiurkštus, lygus, blizgus, lakuotas, stiklinis, blizgus, poliruotas, matinis, šilkinis ir t. t.

Aprašydami tapybą ir grafiką vartokite vaizdinė pusė ir nugarinė pusė.

Nevartokite: užpakalinė pusė, aversas, reversas.

antspaudai
banknotai
medaliai ir ordinai
monetos
vertybiniai popieriai
žetonai

Utrechto dukatas. 1660, Utrechtas, Nyderlandai. Auksas, kalyba, Ø – 23,4 mm, m – 3490 mg. ČDM Nn-44370

Istorinis kontekstas.

Pavyzdžiai: XV a. Vakarų Europoje dukatas tapo visų prekių vertės matu; Kiekviena Nyderlandų provincija kaldino savo dukatus; Denaras – Senovės Romos pagrindinis piniginis vienetas iki III a.; Pusgrašius Vilniaus kalykla kaldino 1545–1565 metais.

Kur kaldinta / išleista?

Aprašykite, kas vaizduojama eksponato averse.

Aprašykite, kas vaizduojama eksponato reverse.

Aprašykite monetos, medalio gurtą (briauną).

Aprašykite spaudo padelį, antspaudų korpusą / rankeną.

Aprašydami medalius, monetas ir banknotus vartokite
averso ir **reverso** trumpinius:

aversas – av.:

reversas – rv.:

Fotografija

Juozas Timukas. Verpėja. 1937, Lamėsto k., Utenos r. sav., Lietuva. Fotografija, fotoplokštelė, 10 x 15 cm. ČDM Ng-4106

Kas vaizduojama / įamžinta? Ar yra atpažįstamų objektų, asmenų, vietų ar istorinių įvykių? Jeigu taip, aprašykite juos.

Aprašykite pirmą ir antrą planą.

Pavyzdys: Pirmame plane įamžinti du mediniai kryžiai, už jų – Varlaukio Švč. Trejybės koplyčia.

Kokie įvykiai (pvz.: socialiniai judėjimai, politiniai, istoriniai ar kultūriniai įvykiai, ekonominės situacijos, religinės aplinkybės) turėjo įtakos šiam eksponatui? Apibūdinkite šią įtaką.

Kokios pagrindinės biografijos detalės apie menininką / autorių yra svarbios, norint suprasti šią fotografiją: asmeninė padėtis, šeima ir santykiai; kultūra, lytis, religija, įsitikinimai ir t. t.)?

Jeigu fotografija priklauso fotografijų ciklui, paminėkite tai.
Galite trumpai aprašyti ciklo konceptą.

Kokia eksponato orientacija (pvz.: vertikalus ar horizontalus)?

Koks vaizduojamo / įamžinto objekto rakursas?

Kokios spalvos ir spalvų schemos (pvz.: monochromija, polichromija, šiltos spalvos, šaltos spalvos, kontrastas ir t. t.) panaudotos? Kokios spalvos dominuoja?

Apibūdinkite spalvų intensyvumą: ryški, sodri, blanki, prislopinta, blyški ir t. t.
Koks yra šių spalvų intensyvumo efektas?

Aprašydami fotografiją ir fotoatvirukus vartokite vaizdinė pusė ir nugarinė pusė.

Nevartokite: užpakalinė pusė, aversas, reversas.

Sedis Gratia Principis Striceni. Lufaganeus
relatus Vimer.

utorit vel debet. Presentibus Literis. Saltem
Ope adjuti ex Commisione et Facultate. Mm. Ce.
Robis in Trinitate. Josephum Dowiat, jam antea
ordinibus constitutum ac prius per Ciamen habilem. De.
rum. Pentecoster. Die scribit. Sta. Junii. An.
intra. Nipie. Solemnitas ad. Sacrum. Pe.
imus. Quem taliter a Robis ordinatum et
scriptis. Sigillis. communiri. Facti. attestamur.
1762. Die. 15. Mex. Junii.

Raštas, kuriuo Jozefui Doviatui suteikiamas presbiteris. 1762, Abiejų Tautų Respublika. Popierius, rašalas, 20 x 33,5. ČDM Tkr-334

dokumentai
knygos
laiškai
rankraščiai
spaudiniai

Knyga

Aprašykite knygos viršelį: kompoziciją.

Pavyzdys: Kietas viršelis, aptrauktas raudonmedžio spalvos pergamentu. Viršelyje vaizduojamas Prūsijos herbas – erelis ir karaliaus monograma.

Aprašykite ekslibrisą.

Trumpai aprašykite knygos turinį.

Paminėkite, ar tekstas rašytas ranka, ar spausdintas; kokia kalba parašyta knyga, puslapių skaičių, šriftą, tiražą. Šiuos duomenis galima pateikti ir kortelėje [Leidiniai, dokumentai, spaudiniai](#).

Jeigu knyga iliustruota, paminėkite šį faktą (pavyzdys: Knyga gausiai iliustruota medžio graviūromis); galite trumpai aprašyti iliustracijas.

Paminėkite faktą (jeigu žinoma), kam priklausė knyga.

Pavyzdys: Knygos priešlapyje – ranka, juodu rašalu atliktas įrašas – knygos nuosavybės ženklas, nurodantis, jog knyga kadaise priklausė teisės studentui Georgui Maginot.

Laiškas

Paminėkite laiško adresatą ir adresantą.

Koks laiško turinys / paskirtis?

Pavyzdys: Apie mokslus ir gyvenimą Jazlovieco (Ukraina) Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vienuolyne ir vienuolių įžadų iškilmių reikalus.

Svarbu: neviešinti turinio, jeigu tai pažeidžia privatų gyvenimą, garbę ir orumą!

Paminėkite, jeigu laiškas – iliustruotas arba kitaip apipavidalintas.

Pavyzdys: Autografa su džiovintų augalų aplikacijomis.

Dokumentas (padėka, liudijimas, raštas, leidimas ir t. t.)

Kas parengė ir patvirtino dokumentą? Kokie patvirtinimo ženklai (pvz.: parašas, antspaudas)?

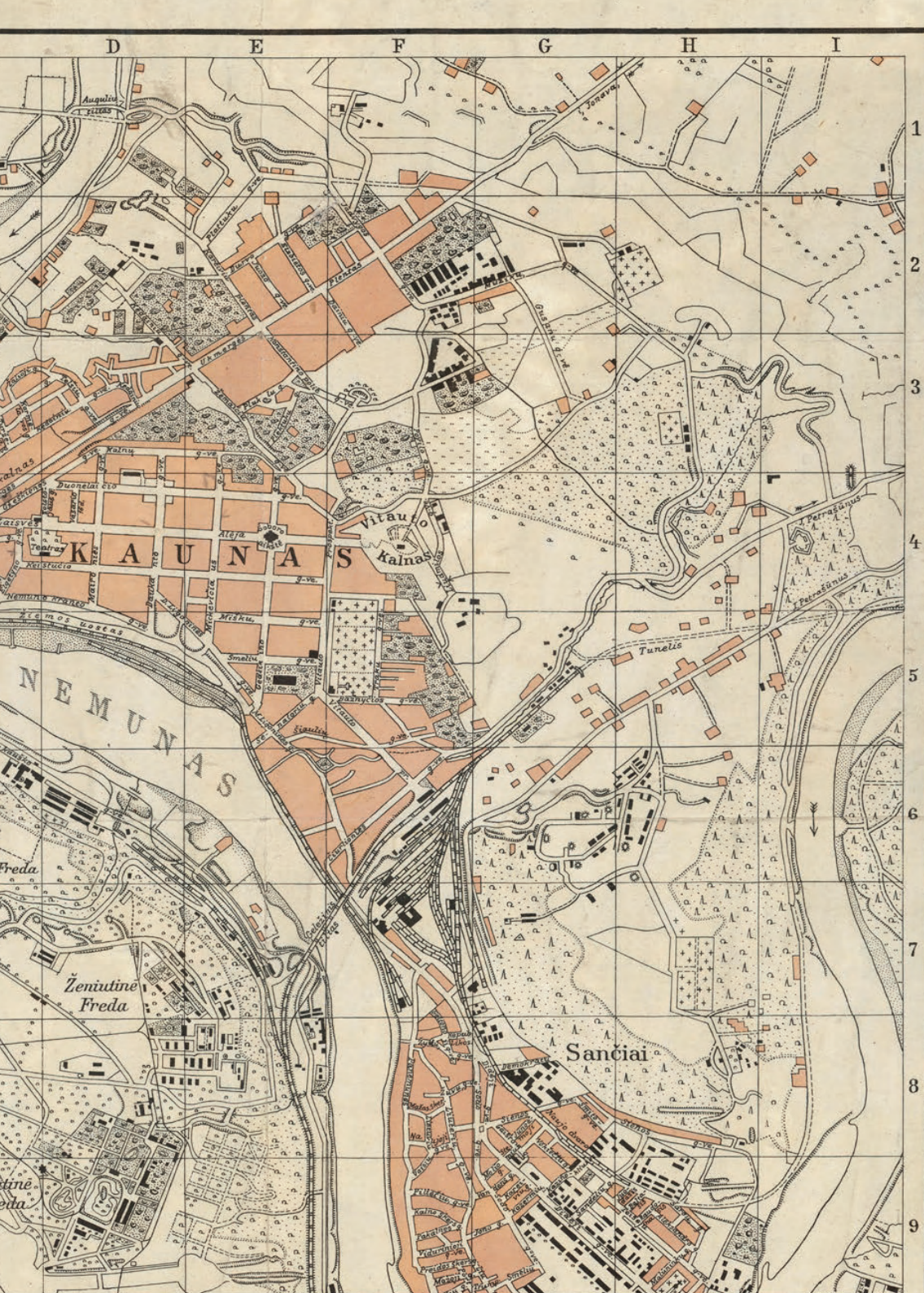
Kam išduotas dokumentas?

Aprašykite dokumento turinį, paskirtį.

Svarbu: neviešinti turinio, jeigu tai pažeidžia privatų gyvenimą, garbę ir orumą!

Paminėkite, jeigu dokumentas iliustruotas arba kitaip apipavidalintas.

Pavyzdys: Viršelyje vaizduojamas Gedimino pilies bokštas, po juo – dokumento pavadinimas – „Vilniaus pasas“.

Kauno miesto planas. Apie 1920, Lietuva. Popierius, spalvota spauda, 38 x 39. ČDM Ka-4

brėžiniai
planai
žemėlapiai

Žemėlapis

Kokia žemėlapių rūšis: topografinis žemėlapis ar geografinis žemėlapis?

Kas vaizduojama?

Istorinis kontekstas. Pavyzdys: Tai pirmas Lietuvoje nubraižytas Lietuvos žemėlapis, kuris sudarytas remiantis naujausiais topografiniais Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės teritorijos matavimais.

Kas inicijavo žemėlapių parengimą? Kokie įvykiai (pvz.: socialiniai judėjimai, politiniai, istoriniai ar kultūriniai įvykiai, ekonominės situacijos, religinės aplinkybės) turėjo įtakos šiam eksponatui?

Apibūdinkite šią įtaką.

Kokia kalba išleistas žemėlapis?

Koks žemėlapių mastelis?

Apibūdinkite žemėlapių kartografinius, matematinius, pagalbinius, papildomuosius bei vaizdinius elementus.

Brėžinys, planas

Kas vaizduojama? Koku rakursu?

Koks brėžinio, plano mastelis?

Kokia eksponato orientacija (pvz.: vertikalus ar horizontalus)?

Aprašykite brėžinyje / plane esančius įrašus (pvz.: brėžinį / planą pasirašiusių asmenų pareigos, pavardės ir parašai, techniniai rodikliai).

Ar tai įgyvendintas projektas?

Aprašydami žemėlapius, brėžinius ir planus vartokite vaizdinę pusę ir nugarinę pusę.

Nevartokite: užpakalinę pusę, aversas, reversas.

Memorialiniai daiktai

Jeigu eksponatas – memorialinis daiktas, savo aprašymą papildykite:

Kam priklausė?

Jeigu žinoma, trumpai aprašykite eksponato įsigijimo, gavimo istoriją.

Apibūdinkite savininko santykį su eksponatu.

Pavyzdys: Šią dovaną Juozas Vokietaitis itin vertino. Išlikusiose fotografijose J. Vokietaitis tiek oficialiuose renginiuose, tiek meninėse nuotraukose įamžintas su šiuo parkeriu.

06

patarimai
pastebėjimai

Didžioji raidė

Vardai ir pavardės rašomi didžiąja raide.

Sakiniai ir pavadinimai pradedami didžiąja raide.

Eksponatų apraše netrumpinkite žodžių.

Pavyzdžiai iš www.LIMIS.lt:

Pop.; fot.; drb., al.

popierius
fotografija
fotografas
drobė
alėja

Aprašant eksponatą, venkite atsainumo!

Pavyzdys iš www.LIMIS.lt:

Eksponato pavadinimas: Dailininko X namas

Eksponato aprašymas: Mūrinis trijų aukštų namas su pusrūsiu.

Pastaba: eksponato aprašui trūksta konteksto:

Kuriais metais šiame name gyveno dailininkas?

Kokiame mieste (gatvėje) yra šis namas?

Ar jis išlikęs?

Galbūt yra žinių, kas buvo namo architektas.

Galbūt tai paties dailininko projektuotas namas?

Ir t. t.

Pavyzdys iš www.LIMIS.lt:

Autorius: Vardas Pavardė

Pavadinimas: Žvejys ant kranto

Ekspionato tipas: tapyba

Aprašymas: Vardo Pavardės (1906–1989) tapyba.

Pastaba: tai ne išsamus aprašymas.

Ekspionato apraše aprašykite tai, ką matote.

Pavyzdys: Pirmame plane – einantis žvejys ir kelios medinės valtelės, prišvartuotos prie Neries kranto. Antrame plane – Kauno Šv. Jurgio Kankinio bažnyčia. Paveiksle dominuoja šaltos spalvos.

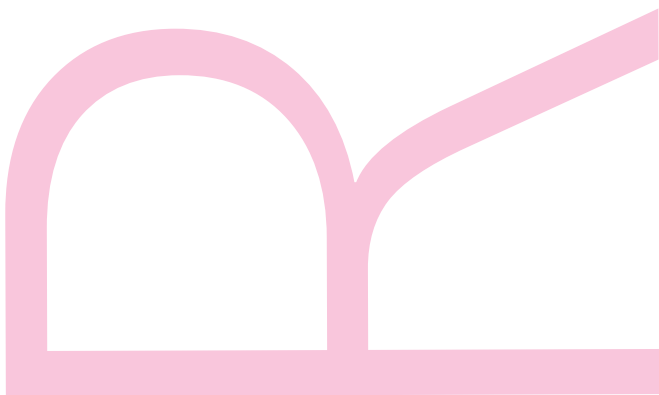
asmens duomenys

Aprašydami eksponatą, kuris viešinamas, įvertinkite, ar jūsų tekste naudojama informacija nepažeidžia:

asmens duomenų apsaugos įstatymo

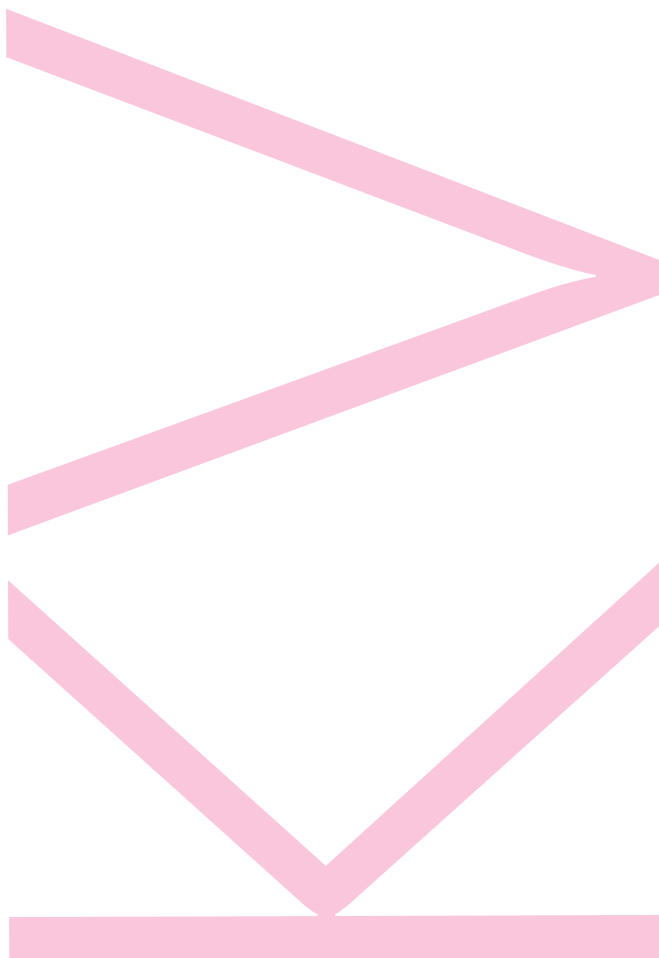
teisės į fizinio asmens privatų gyvenimą

asmens garbės ir orumo

Jeigu vaizduojamas kultūros paveldo objektas, įtrauktas į Kultūros vertybių registrą, aprašyme nurodykite objekto unikalų kodą.

Pavyzdys: Raguvėlės Šv. diakono Stepono bažnyčia
Aprašymas: <...>. Unikalus objekto kodas Kultūros vertybių registre – 24837.

Nevartokite užgaulių ir netaisyklingų
tautybių pavadinimų:

„čigonas“ keiskite į „romas“

„indėnas“ keiskite į „autochtonas“, „Amerikos vietinis gyventojas“,
„Amerikos čiabuvis“

„nėgras“ keiskite į „juodaodis“

„kinietis“, „kinietė“; Kinijos gyventojai yra kinas, kinė

Visada
perskaitykite
savo
parašytą
tekstą!

naudingos nuorodos

Patiomkinitė-Čeikė L., „Bendrieji tekstų, skirtų publikuoti Lietuvos integralioje muziejų informacinėje sistemoje (LIMIS), rengimo principai“, Muziejinių vertybių skaitmeninimas 2015, Vilnius: Lietuvos dailės muziejus, 2015, p. 70–98.

Skaitmeninio turinio ženklavimo žinynas ir įrankiai: <https://cc.lnb.lt/>

Valstybinė lietuvių kalbos komisija:

<https://www.vlkk.lt/nuorodos/zodynai#Termin>

<https://vlkk.lt/aktualiausios-temos/svetimvardziai/valstybiu-gyventoju-pavadinimai>

Kultūros vertybių registras: <https://kvr.kpd.lt>

Muziejuose esančių rinkinių apsaugos, apskaitos ir saugojimo instrukcija:

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.268789>

Lietuvių kalbos žodynas:

<https://ekalba.lt/dabartines-lietuviu-kalbos-zodynas/>

Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus filialas Lietuvos muziejų informacijos, skaitmeninimo ir
LIMIS centras (LNDM LM ISC LIMIS)

El. p.: info@limis.lt

LNDM LM ISC LIMIS Kauno regiono muziejų skaitmeninimo centras –
Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus

Kontaktinis asmuo: vyr. metodininkė Deimantė Augustinavičienė
deimante.kriksciunaite@ciurlionis.lt

kontaktai

b o i
f m
“ ” ↗
œ c ı.
l a i
k d
n v d
r “ “
e